מסורת הש"ס

ומידך פסוח מיבעי ליה לכדתניא* נאמרו פסוח ומילה בזה וכו' ומסקינן כל הכופף כתף וכו' ומילה פוח נופח · כל עצמו הוא מוסר נפשו עליו לעשות בכחם גבוה וסיכן בעצמו ליפול ולחלות בחילן כשעלה עליו למסוק זיתים ונגדור תמרים ומסר נפשו עליו למיתה שמא תורה אור יפול מן הכחש או מן החילן: פ"ג דמסיס ואידך ההוא מיבעי ליה לכדתניא ואליו הוא נושא את נפשו מפני מה עלה זה בכבש ונתלה באילן ומסר את עצמו למיתה לא עלו שברו דבר אחר ואליו הוא נושא את נפשו "כל הכובש שכר שביר באילן נוטל נפשו ממנו" רב הונא ורב חסדא חד אמר נפשו של גזלן וחד אמר נפשו של גזלן דכתיב °אל תגזל דל כי דל הוא ואל תדכא עני בשערי וכתיב °כי ה' יריב ריבם וקבע את קבעיהם נפש "ומ"ד נפשו של גזלן דכתיב °כן ארחות כל בוצע בצע את נפש בעליו יקח "ואידך נמי הכתיב "את נפש בעליו יקח "בעליו דהשתא ואידך נמי הכתיב "וקבע את קבעיהם נפש "מה טעם קאמר: מה טעם קבע את קבעיהם "משום דנטלו נפש: איבעי להו בזמן שחבעו לא תבעו אינו עובר עליו: ת"ר לא תלין פעולת שכיר "כל אפילו לא תבעיה "ת"ל "אתך" לדעתך "כל אפי' אין לו "ת"ל "אתך" שיש אתך "כל אפי' המחהו אצל חנוני ואצל שולחני "ת"ל "אתך" ולא שהמחהו אצל חנוני ואצל שולחני: המחהו אצל חנוני ואצל שולחני אינו עובר: איבעיא להו חזר או אינו חוזר "רב ששת אמר אינו חוזר ורבה אמר "חוזר אמר רבה מנא אמינא לה מדקתני ואינו עובר עליו מעבר הוא דלא עבר הא מיהדר הדר ורב ששת אמר מאי אינו עובר אינו בתורת לעבור: *בעו מיניה מרב ששת קבלנות עובר עליו משום בל תלין אמר עובר משום בל תלין אומן קונה בשבח כלי והלואה היא אמר להו רב ששת עובר והתניא אינו עובר התם שהמחהו אצל חנוני ואצל שולחני אבל מסייעא ליה *הנותן טליתו לאומן גמרה והדיעו אפי' מכאן ועד עשרה ימים אינו עובר משום בל תלין נתנה לו בחצי היום משישקעה עליו חמה עובר משום בל תלין ואי אמרת אומן קונה בשבח כלי אמאי עובר אלא רב מרי בריה דרב כהנא בגרדאדסר בלא אבא יהבה ניהליה לכבול היינו שבחיה לא צריכא דקא אגריה מיניה לבטושי בטשא ובטשא במערא שביר

חזר עליו לו מיט חוזר עליו · היכא דלא"ל לכי פוטרך לגמרי לפי' לא יפן לי פסיעה לחיטו חוזר דהם לא כן בכל מחילה בעלמא מיבעי ליה לי קנין לו לא והיכא דלא"ל לכי פוטרך לם יפרע לי שולחני פסיעה לחוזר כיון דאין שולחני רואה ליקן לו והכא מיירי כשאמר שיהא הפועל שמא שיסמוך על שולחני ומיבעיא ליה מי אמרי' דאדעתא דהכי שמך הם יקן לו או לא למא לגמרי פוטרו לפי' פסיעה שלא פטרו לגמרי שולחני יכול לחזור בו לפי' כשעשה שלמתן כיון שאין לבעל הבית כידו לא פקדון ולא מלוה וכיון דיכול לחזור משמת לא פטרו לגמרי דלאו בשופטני עסקינן וי"ל דלעולם היכא למימר שפטרו לגמרי ומתחייב לו שולחני מדין ערב דכשמסיט השולחני הוי לאומר שמוך עלי ופטור בעל הבית לגמרי והא"ה דהוה מצי למיבעי הם השולחני יכול לחזור בו הם לאו להו דהא בהא הניא ואפי' לפ' פטרו דמחילה תיהם כריכה קנין דע"כ הכא בלא קנין היירי דקנין לית ליה אין ערב כשפטרו לגמרי בהדיא ואפי' לפ' פטרו לגמרי בפירוש כיון שהקנה לו דומה ודאי שלפטרו הקנה לו דהם לא כן מאי צריך קנין ובפטרו בהדיא פסיעה לחיטו חוזר כדפרישים ובהא לא מיבעיא ליה הלא ודאי בלא קנין חיירי ומיהו מצינו לפרש דהכא היירי כשלמר שהיה בהדיא תני פוטרך הם יקן לי וחם לא לחזור עליך ופליגי כל זמן שלא חזר בו שולחני הם יכול לחזור על בעה"ב ולזה הפירוש נמי יש להוכיח קלת דמחילה היא כריכה קנין מדלמר רב ששת היה חוזר רב ששת שלא היה פוטרו לגמרי אלא שולחני יכול לחזור בו כל זמן שלא פטרו לגמרי ומחילה קלת היא דבקנין מיירי דבקנין חפילו מחילה דעלמא לא מהני ול"ע דפעולתא דהכא לא סייכא מידי למחילה דלע"ע פוטל חוזר על בעה"ב ולא פליגי הלא לעניו בל תלין כשחוזר בו מיד ביום לחבון על בעה"ב דלרב ששת היה חוזר עליו לעניו להתחייב בבל תלין כיון דיתק ששה אחת ממנו כשעמד הלל שולחני שוב היה חוזר לחסור בל תלין וכבה אמר כיון דחוך זמנו חוזר הוא כדמעיקרא ודייק רבה ממתניתין דקתני המחהו הלל שולחני היה שובר עליו מסמע דוקא כל זמן שעומד הלל שולחני הא מיהדר הדר וחוזר לחיסורו דאי לא הדר לחיסורו הוה ליה למיתני היה יכול לעבור עליו ולא דמי להא דקתני אחר זמנו היה עובר עליו ולא קתני היה יכול להחם ליכא למיטעי ורב ששת דמי דהיה בשורה לעבור עליו כלל לפילו יחזור בו ומיהו בירושלמי דבבות גבי חטוי של פנקסו דבשבעון וטעון מבעל הבית קאמר דדוקא כשלא העמיד לפועלים הלל חטוי אין לבעל הבית לפועלים כלום ומפרש רב חלפס דירושלמי אחי אליבא דרב ששת וסבר כחטוי הבל מ"מ לדידן קי"ל כרבה וחוקי הוה דלא פליגי לעניו בל תלין הלא לעניו הם לגריך בעל הבית לחלפס לפועלים הם לאו וכן משמע בפ"ק דקדושין (דף מו: ושם) דחחילה היכא לריכה קנין גבי עבד עברי דקאמר למה לי שטרא לימא ליה בחפי תרי זיל אמור רבך זחת לאומרים עבד עברי גופו קטי והרב שמחל על גרעונו אין גרעונו מחול משמע הלא לאו דגופו קטי לי היה יכול למחול והלא קנין לריכי דבקנין לא היה לריך שטר דחפילו עבד כנעני קונה עלמו בחליפין כדמוכח בהחולה (יומין דף לח: ושם) דקאמר שקל טומחת ושדל בה ואחנר קני הא וקני נפשך וקאמר הלא עשה ולא לחום משום דהוה ליה בכלי של מקנה אבל לי הוה בכלי של קונה הוה קניא נפשה בחליפין וכן בפרק הטושה (כחובות דף קד:) לחמרינן דלחחר כ"ה שמה בחבדה כחובתה משום דמסחמת מחלה ותע"ג הלא עשתה משום קנין דבקנין לחחר נמי חבדה כחובתה ומדחמר לעיל בחיזהו נשך (דף עח:) חן על גבי קרקע והפטר וכפרק הזורק בגיטין (דף עח: ושם) זרוק לי והפטר חין רחים דחיכא למימר לחייבי בקנין וחין להקשות מה"ג שפירש בפ"ק דסנהדרין (דף ו· ד"ה לריכה) גבי פסרה לריכה קנין דסנימס לריכין קנין המוחל לריך להקנות שמחל לו והמקבל לריך להקנות שקבל לו החי דשחני פסרה משום דדמי למחילה בטעות שלילו היה יודע שהיה זוכה בדין לא היה מוחל ולהכי לריכה קנין דלעיל טפי ומהחי טעמח נמי חיכא מחן דבעי ג' ולא סגי בב' משום דדמי למחילה בטעות כל שכן חם לא נפרע כמו שמפרש בהלכות גדולות חלא הקנין עוטין קודם שיקנימו שיקנימו דברי הפסרנים דבלא קנין יוכלו לחזור בהן כשיקנימו הפסרה דחז לא קשה כלום:

אומן קונה בשבח כלי כו' חמר לה עובדי· יש עניו שעובד כנון היכא דליכא שבח כלי כמו בשליחת חנריחת לו דחגריה לבעטי חבל רב ששת סבר שפיר דחומן קונה בשבח כלי כדמוכח בהגוזל קמח (ב"ק דף קי: ע"ש ושם ד"ה דמגריה) דקחמר התם לימא רב ששת פליגא [ל"ל חמי] *חלרב דחמר חומן קונה בשבח כלי חמר רב חפי בר ממא דרב ששת בשליחת דחגריחת והכך דבעו מרב ששת לא הזכירו בבייתן חומן קונה בשבח כלי חלא כחם שחלו קבלן עובד בבל חלין לו לאו והגמרא הוא שחומר חומן קונה כו' שלפי הפשט בו חלים הבעיא ולהכי קחמר עמי ליומא מכויב ליה שהיה כבור הגמרא דהא בהא חלים וכן ששת שהשיב עובד שכר בחלין לומן קונה: [ועי' חום' ד"ה כן]:

שביר

קבא א מיי' פ"ו מהל' שכירות הלכה ב סמג לחוין קפח טוש"ע ח"מ סי' שלט סעי' ב:

קבב ב מיי' כ"מ הלכה ד טוש"ע שם סעי' י:

קבג ג מיי' פ"י מהל' שכירות הלכה ד סמג עשין פח טוש"ע ח"מ סי' שלט סעי' ב ועיין בטוש"ע שם סי' כה סעי' ו:

קבד ד ה מיי' שם פ"ו הלכה ג סמג לחוין קפח טוש"ע ח"מ סי' שלט סעי' ו

גליון
כל הכובש שכר שביר באילן נוטל נפשו ממנו - אח"כ ל"קונא ול"חפיא ובטו"ע ל"ל: נפשו - צ"ע

גליון
אף הנין את לא טילא החנווני ובל"ב - הא הוא חוכר אחר לא? אח"כ נקט ולעיל

גליון
קבלנות - עובד אחות כל תלין אי לא, אלא בו תלוי בטושה היא אומן קונה בשבח כלי

מהנך
(מיקף)
△ שאלך: הא ב' סיוע לריטב"א מהאחרון "הנותן טליתו..." ד"ה (לין סיוע)